

Критерії труднощів та рівні підтримки в навчанні дітей з особливими освітніми потребами

Очеретнюк Т.Л., директор ІРЦ
*Член Всеукраїнської асоціації
дефектологів-тифлопедагогів
Член Української асоціації корекційних
педагогів вчитель-методист*

Інклюзивна практика в Україні

КЛАСИФІКАЦІЯ

Нормативно-правові документи 2021 р.

Постанова КМУ від 28 липня 2021 р. №769 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 10 квітня 2019 р. № 530»

Постанова КМУ від 21 липня 2021 р. № 765 «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо організації навчання осіб з особливими освітніми потребами»

Постанова КМУ від 15 вересня 2021 р. № 957 «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти»

Категорії (типи) особливих освітніх потреб (труднощів)

Інтелектуальні

- можуть полягати в обмеженні функціонування різного ступеня прояву **передумов інтелекту** (пам'яті, уваги, мислення, мовлення, вольових процесів, мотивації тощо), **власне інтелекту** (здатності до узагальнення, абстрагування, міркування; продукування думки, судження; здатності робити висновки тощо), інвентарю **інтелекту** (набутих знань, умінь, навичок)

поодинокі незначні труднощі	1
труднощі легкого ступеня прояву	2
труднощі помірного ступеня прояву	3
труднощі важкого ступеня прояву	4
труднощі найтяжчого ступеня прояву	5

Категорії (типи) особливих освітніх потреб (труднощів)

Соціоадаптаційні/ (особистісні, середовищні труднощі)
соціокультурні (зокрема, взаємодія з представниками осередків окремих культур, отримання інформації засобами жестової мови тощо)

- можуть полягати в наявності бар'єрів на шляху до формування навичок: пристосування до умов соціального середовища; організації адекватної системи відносин із соціальними об'єктами;
- прояву рольової пластичності поведінки;
- інтеграції в соціальні групи, засвоєння стабільних соціальних умов, прийняття норм і цінностей нового соціального середовища, форм соціальної взаємодії

поодинокі незначні труднощі	1
труднощі легкого ступеня прояву	2
труднощі помірного ступеня прояву	3
труднощі важкого ступеня прояву	4
труднощі найтяжчого ступеня прояву	5

Категорії (типи) особливих освітніх потреб (труднощів)

Функціональні (сенсорні, моторні, мовленнєві)

- можуть полягати в обмеженні життєдіяльності різного ступеня прояву слухової, зорової, опорно-рухової (кістково-м'язової), мовленнєвої функцій (стосуватися відтворення звуко-складової структури слова; розбірливості мовлення; темпу і ритму; мелодико-інтонаційного малюнку; характеристик голосу; розрізнення звуків мовлення на слух; використання словникового запасу і граматики; перебігу читання, письма, комунікації)

поодинокі незначні труднощі	1
труднощі легкого ступеня	2
труднощі помірного ступеня прояву	3
труднощі важкого ступеня прояву	4
труднощі найтяжчого ступеня прояву	5

Категорії (типи) особливих освітніх потреб (труднощів)

Фізичні

- можуть полягати в обмеженні функціонування різного ступеня прояву органів та кінцівок дитячого організму

поодинокі незначні труднощі	1
труднощі легкого ступеня прояву	2
труднощі помірного ступеня прояву	3
труднощі важкого ступеня прояву	4
труднощі	5

Категорії (типи) особливих освітніх потреб (труднощів)

Навчальні

- можуть полягати в обмеженні або своєрідності перебігу довільних видів діяльності різного ступеня прояву (писемного виду діяльності, математичних дій тощо)

поодинокі незначні труднощі	1
труднощі легкого ступеня прояву	2
труднощі помірною ступеня прояву	3
труднощі важкого ступеня прояву	4
труднощі найтяжчого ступеня прояву	5

Нормативно-правові документи 2021 р.

**Постанова КМУ від 15 вересня 2021 р.
№ 957 «Про затвердження Порядку
організації
інклюзивного навчання у закладах
загальної середньої освіти»**

~~Постанову Кабінету Міністрів України від 15 серпня 2011 р.
№ 872 "Про затвердження Порядку організації інклюзивного
навчання у загальноосвітніх навчальних закладах"~~

~~Постанову Кабінету Міністрів України від 9 серпня 2017 р. № 588 "Про
внесення змін до Порядку організації інклюзивного навчання у
загальноосвітніх навчальних закладах"~~

«Нова» термінологія

```
graph TD; A[«Нова» термінологія] --> B[Рівні підтримки]; A --> C[Оцінка потреби учня в наданні підтримки];
```

Рівні підтримки

**Оцінка потреби учня
в наданні підтримки**

«Нова» термінологія

Рівні підтримки

рівні підтримки — обсяг **тимчасової** або **постійної підтримки** в освітньому процесі дітей, які цього потребують, відповідно до їх індивідуальних потреб.

особа з особливими освітніми потребами - особа, яка потребує додаткової постійної чи тимчасової **підтримки** в освітньому процесі з метою забезпечення її права на освіту

В інклюзивних класах кількість дітей з ООП - **не більше трьох осіб**, зокрема:

не більше
1 дитини

• яка
потребує
IV чи V
рівня
підтримки

не більше
2 дітей

• які потребують
III рівня
підтримки

не більше
3 дітей

• які
потребують
II рівня
підтримки

ЯК ОТРИМАТИ ПІДТРИМКУ І РІВНЯ

Письмова заява одного з батьків (іншого законного представника) учня, що складається у довільній формі (у дитини є труднощі під час навчання)

Організація роботи команди психолого-педагогічного супроводу, щодо проведення оцінки потреби учня в наданні підтримки у закладі освіти (психолог, вчителі, соціальний педагог)

Заповнення Протоколу оцінки потреби учня в наданні підтримки у закладі освіти (Додаток №2 Постанови)

Припинення надання підтримки першого рівня здійснюється за рішенням команди та/або письмовою заявою одного з батьків (іншого законного представника) учня.

ІПР

Підтримка надається ресурсами закладу освіти за заявою одного з батьків.

Розроблення та виконання індивідуальної програми розвитку.

Без додаткового фінансування.

I рівень підтримки

Забезпечується універсальний дизайн закладу освіти.

Не створюється інклюзивний клас.

Наявність бар'єрів, що перешкоджають успішному функціонуванню в ЗО.

Команда супроводу

ЯК ОТРИМАТИ ПІДТРИМКУ ІІ-V РІВНЯ

Письмова заява одного з батьків (іншого законного представника) про організацію інклюзивного навчання

Висновок інклюзивно-ресурсного центру про проведену комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини

30 (за рішення КППС+фахівець ІРЦ+батьки) може змінювати рівень підтримки в межах одного суміжного рівня підтримки з урахуванням кращих інтересів учня

ІПР

Надається до двох корекційно-розвиткових занять на тиждень.

Ресурсна кімната

Призначається асистент учителя.

Закупівля обладнання на 10% загальної суми фінансової підтримки.

II рівень підтримки

Адаптація змісту навчання.

Створюється інклюзивний клас.

Здійснення комплексної психолого-педагогічної оцінки розвитку особи в ІРЦ.

Команда супроводу

Висновок ІРЦ

ІПР

 Ресурсна кімната

Надається до чотирьох корекційно-розвиткових занять на тиждень.

Призначається асистент учителя.

Закупівля обладнання на 20% загальної суми фінансової підтримки.

III рівень підтримки

Адаптація змісту навчання.

Створюється інклюзивний клас.
Не більше двох учнів у класі.

Асистент учня призначається відповідно до визначених потреб.

Команда супроводу

Висновок ІРЦ

ІПР

Ресурсна
кімната

Надається до шести
корекційно-розвиткових
занять на тиждень.

Призначається
асистент учителя.

Закупівля обладнання
на 35% загальної суми
фінансової
підтримки.

IV рівень
підтримки

Модифікація або
адаптація змісту
навчання.

Створюється
інклюзивний клас.
Не більше одного
учня в класі.

Асистент учня призначається
відповідно до визначених потреб.

Команда
супроводу

Висновок
ІРЦ

ІПР

**Ресурсна
кімната**

Надається до восьми
корекційно-розвиткових
занять на тиждень.

Навчання за
модифікованим
розкладом

Закупівля обладнання
на 35% загальної суми
фінансової
підтримки.

**V рівень
підтримки**

Модифікація або
адаптація змісту
навчання.

Створюється
інклюзивний клас.
Не більше одного
учня в класі.

Призначається асистент вчителя та
асистент учня.

**Команда
супроводу**

Висновок ІРЦ

**Рівні підтримки залежать від
потреби дитини, а не від її
порушення, діагнозу, категорії
ООП**

Ми визначаємо рівень необхідної
підтримки у закладі освіти, а не
рівень прояву порушення у
дитини

ОЦІНЮВАННЯ ДІТЕЙ ЗАЛЕЖНО ВІД РІВНЯ ПІДТРИМКИ

- I рівень - на основі загальних критеріїв оцінювання (можливі адаптації та з урахуванням ООП учня);
- II рівень – на основі ЗКО + адаптація умов проведення оцінювання з урахуванням ООП учня (адаптація процедури за часом та; зміна методів тестування);
- III рівень – II рівень + формування завдань в аудіоформаті, збільшеним шрифтом, шрифтом Брайля;
- IV рівень – III рівень+модифікація умов проведення процедури + тести повинні відповідати змісту модифікованої програми навчального предмета
- V рівень - IV рівень +модифікація умов проведення оцінювання, та завдань відносно до МНП

Комплексна оцінка – основа для Підтримки дитини з ООП

Первинний
прийом заявників

Діти з 14 років за
погодженням з
батьками

Можлива за
місцем
проживання
(складні випадки)

Виїзд фахівців ІРЦ
на місце навчання
дитини з ООП

Строк проведення
КО до 30 днів

ІНДИВІДУАЛЬНА ПРОГРАМА РОЗВИТКУ – нова форма

- рекомендований рівень підтримки.
- адаптація та модифікація освітнього середовища: розширення.
- навчання: за яким розкладом.
- забезпечення допоміжними засобами навчання: розширено.
- особливості проведення оцінювання.
- потреба у продовженні строків навчання.
- додаткові напрями роботи за сферами розвитку.

Дякую за
увагу!